

POKROK PUBL. CO.

vychází

POKROK ZÁPADU

a místní vydání

v Crete, pro Saline okres, Nebraska; ve Schuyler a Clarkson, pro okres Colfax, Nebraska; ve Wilson, Kas., pro stát Kansas; v Cedar Rapids, Ia., pro stát Iowa; v St. Paul a Minneapolis, Minn., pro stát Minnesota, a v Tyndall, S. D., pro stát South a North Dakota.

PŘEDPLATNÉ:

Pro Spojené Státy\$2.50
Pro Kanadu\$3.75

Zásilkou pečutí děje se pomocí peněžních poukázek Express Money Orders, bankovních poukázek (Bank Draft), anebo v registrovaném dopise.

Oznamujete-li své přestěhování, udejte starou i novou adresu.

Dopisy z kruhů čtenářstva uveřejněny ochotně. Musí být slušné, psané bez úmyslu někomu osobně poskubit a podlépány plným jménem, ať již má být v redakci utajeno, anebo v dopise uveřejněno.

WILHELM HOHENZOLLERN

Wilhelm Hohenzollern, do nedávna panovník mocné říše a nejprve přední exponent ideje božského práva králů, nalezá se v dobrovolném vyhnanství v Holandsku, kam utekl jako „spráskaný pes.“ Jak poznamenává správně kterýs londýnský časopis, a zemřel, již chtěl ještě nedávno pohltit a přivlésti ku svému panství, křídlená nos nad jeho přítomností a dává mu jasné na jeho, že by jí bylo vítáno, kdyby si hledal jiné útočiště. Jaký to konec snu o světové nadvládě, jenž ovládl duši tohoto monarchy a který strhl svět do strašlivé války! Na něm a na hrozné válečné masině, již vybudoval a kterou ztělesňoval a vedl, spočívá všeckrá nesmírná tíha zodpovědnosti za rozpoutání nejkrvavějšího konfliktu v dějinách lidstva.

Světlu nezaleželo mnoho na tom, že osobní role císaře v událostech, jež se pohybovaly rychle za sebou ve dnech před válkou, byla dosti nejasná. Svět jej usvědčil, že organizoval, řídil a udržoval v nejvyšší výkonnosti velkou německou válečnou masinu. Pamatoval si, že podepsal rozkaz k mobilisaci. Pamatoval si, že zastával a hájil veškerý terorismus a brigantství, jímž pod záminkou válčení zrušena byla Belgie a severní Francie, vyhlazeno Srbsko, vydrancováno a vypáleno Rusko a Rumunsko. Svět nikdy nezapomene, že to byli jeho žoldnéři, již poslali do hlubin Lusitanii, kteří zavraždili Edith Cavellou a kapitanu Fryatta. Proti této činnosti nepomohl ničemto pokrytecký kříd: „Nechtěl jsem válku!“ Před soudnou stolicí lidstva byl kaiser uznán vinným největšího zločinu, jaký byl kdy spáchán na lidstvu.

Mnozí pochybují, že kaiser jest duševně přičetný. Jeho opočetná a neustálé výroky o božském právu na vládu a jeho nároky na Boha co spojení poskytují podporu této pochybnosti. Nelze říci, zdali takové blábolení může býti plodem chorého mozku či výsledkem bezmezičného egoismu a domýšlivosti. Jeho řeči k armádě ve kterých tvrdil, že on a jeho vojsko jsou nástroj božského soudu nad nepřáteli Německa, byly považovány nauce mimo Německo jako pouhé nabubřelé fráze, určené pouze k oklamání vlastního lidu. Vílemovy nároky na jeho těsné spojení s Bohem tvořily podstatu tužby jeho řeči nejen během války, ale již dávno před tím. Z těchto snad nejpovětšnějších byla jeho řeč o božském právu, kterou promluvil v Braniborskou roku 1890 a ve které prohlásil, že považuje německý lid za „zodpovědnost“ svěřenou mu Bohem, a že jest „mou povinností, rozmanoziti toto dědictví, za kteréž jednoho dne budu povolán skládati účty. Ty, kdož se pokouší překážeti mému úkolu, rozdírtím.“ Svět v tom všem neviděl hrozu, ale nepodánou komedii. Málokdo, ani tak zvaní státníci, si uvědomoval, že tento domněle potrhý panovník ve svém „trpytném pan-

očí.“ budoucí německou válečnou masinu, utvářející svůj vliv na duševní monarchii a prohlásující se za ochránce mohamedánského světa, kuje ve skutečnosti zbraň, která jednoho dne překvapí strašlivě celý civilisovaný a demokratický svět.

A přece svět byl ustavičně varován několika prozřavými muži, že kaiser jednoho dne uvalí katastrofu na národy. Tito muži viděli v něm šíleného vynálezce, jemuž v mládí byly dány nejnebezpečnější hračky — armáda a loďstvo. Tyto tvořily vsutku jeho hrůzy. Rozvíjel je po celá léta své vlády až do bodu, kdy musil je vyzkoušet. Jako nějaký šílený vynálezce, strachoval se, že se ne-docká vyzkoušení svého vynálezu a tak se chopil první příležitosti k rozpoutání války. Mezitím německá válečná strana rostla a sílila s Vilémem v čele, pangermánické hnutí počínalo nabývat stále určitějších obrysů, na státních univerzitách našlo se hojně sycofantičtých profesorů, kteří v učebních traktátech dokazovali povýšenost německého národa nad ostatní a nutnost vnučení německé kultury světu v zájmu humanity. Vše bylo připraveno, jediné přelůsté scházelo. Tato naskytila se v atentátu na arciknížete Františka Ferdinanda, rakouského následníka trůnu, a jeho ženu v Sarajevě.

Vrátil se spěšně z projížďky yachtou, kaiser předsedal v Postupimi na konferenci německých a rakouských zástupců armád, loďstva a kapitalistických zájmů. Zde bylo učiněno rozhodnutí, použiti sarajevské vraždy co záminky k světové válce, na kterou Německo tak dlouho čekalo. V diplomatických výměnách mezi Německem a Rakouskem na jedné straně a Velkou Británií, Francií a Ruskem na druhé straně, hrál Vilém roli panovníka, jenž dychtí po míru, jenž však proti své vůli jest hnán do války. Podepsal rozkaz k mobilisaci vzduch vsem směrů britického zahraničního sekretáře Greye po předložení rakousko-srbského sporu rozhodčímu soudu, a tím okamžikem stala se světová válka neodvratnou. Od té chvíle hnal Vilém své ozbrojené hordy neúnavně a bezohledně v šílené kampani za vítězství, povzbuzuje je všemi prostředky, jež mu byly po ruce a jež dovedl vymyslet.

Uveřejnění známé korespondence „Willy-Nicky“ v roce 1917 odhalilo kaiseru ve světle spínového pleticháře. Příběh tehdejšího ruského cara Mikuláše, na nějž svět nyní vyplývá zbytečně sympatií, aby podepsal tajnou smlouvu, dle níž car měl přinutiti Francii, aby vstoupila do spolku pro výboj a odboj proti Velké Británii. Smlouva byla objevena a zavržena ruským premiérem. Byl zmaten v tomto pokusu kaiser vynasnažil se získati na svou stranu Anglii proti Francii a Rusku. Domníval se, že se mu to zcela zdaří, neboť na jaře 1914 psal v dopise svému bratrovi, průskému prince Jindřichovi, že král Jiří mu slibil, že Anglie zůstane neutrální v případě války mezi centrálními mocnostmi a Francií s Ruskem. Snad nejzávažnější svědectví proti kaiserovi bylo však objeveno v panátních memoírech knížete Liehnovského, jenž při vypuknutí nepřátelství byl německým velvyslancem v Londýně. Jiným závažným svědectvím byl spis Dr. Wilhelma Muehlona, bývalého ředitele Kruppovy, jenž byl zasvěcen do četných zákušních tajemství kaisera, jakožto jednoho z hlavních akcionářů této zbrojovky. Jisto jest, že nebude scházeti na združeních důkazech proti bývalému císaři, bude-li postaven před soud, jak nyní Francie požaduje.

ZIDOVSKÉ MUSEUM V PRAZE

S mizejícím Josefem Pražským zanikla rovněž jedna z nejstarších rázovitých částí města, která po celá stáletí zástavala takřka nezměněnou. Obyvatelé této části města, židé, byli vždy konzervativní ve svém náboženském životě, a jelikož život židů byl jejich náboženstvím upravován až do nejmenších podrobností, zůstal i tento život po celá stáletí takřka nezměněný. K tomu přispívala rovněž okolnost, že také podmínky života na venek zůstávaly stejnými, že útlak a výjimečné postavení židů potrvávaly téměř beze změny až do polovice devatenáctého století.

S občanskou rovnoprávností židů dostal se najednou obrat; židé, kteří do té doby tvořili město v městě, vystěhovali se z velké části do ostatních částí města, židovská obec, dříve v Josefově soustředěná, rozptýlila se a život náboženský omezil se na domácnost a synagogu. Tak bylo nejen v Praze, nýbrž v celých Čechách vůbec.

Je na snadě, že při takovéhoto změnách vznikla obava, aby nezanikly a nezůstaly dokumenty do svědčující o bývalém komunitním a náboženském životě židů; obava taková byla zvláště ohledně Pražského Josefova podporována prováděním asanace této části města.

Aby tomu pokud možná zabránili a předměty i dokumenty vztahující se k náboženskému a kulturnímu životu židů v Praze a v Čechách sebral, ustavil se před nedávnem Spolek k založení a vydržování židovského muzea v Praze. Za poměrně krátkou dobu se podařilo tomuto spolku sebrati v zatímních místnostech v domě č. 5 v Benediktské ulici umístiti četné, nammnoze velice zajímavé a značně cenné historické i umělecké.

Vedle různých listin, privilegií a jiných předmětů, týkajících se mimo náboženského života židů pražských, jsou zde předvedeny četné cenné předměty vztahující se k domácímu a synagogálnímu kultu.

Při vstupu do prvního z obou pokojů, ve kterých je prozatím muzeum umístěno, vidíme po pravé straně bohatou oponu s hebrejským nápisem uvádějícím dárek, rok 1696 a synagogu ve Velkém dvoře v bývalé Rabinské ulici, ve které bývala zavěšena před sešráníkem chovající svitky tory 5 knih Mojžíšových. Před oponou jsou stojící veliký mosazný svícen, jehož používáno při výročních hostiších za zesnulé; vedle něho pak osmihranný svícen používaný při osmiidmí — odtud osm ramen — slavnosti v upomínku za vítězství Makabejských a na znovuposvěcení chrámu v Jeruzalémě. Nad tímto svícenem umístěno je ze dřeva vyřezávaný nástavec — svíček — k oporě před sešráníkem na tory — zvláštnost to, jež, když jinak bývá tato hořejší část opony z téže látky jako opona sama. Před uvedenou oponou visí se stropu šestramenná, mosazná „lampa sobotní,“ jakých užíváno pravidelně v židovských rodinách a jež rozsvěcovány v pátek večer a v předvečer svátků.

Na dalším obraze je část pergamenového svitku podávajícího zprávu o zachráně židů v říši perské za doby Estery, jejího strýce Mordechaje a jejich odporu Tamana — Megilat Ester. — Tento předmět muzea je unikem a zasluhuje zvláštní pozornosti i po stránce technické; text je — jak předpis rituální vyžaduje — psán a okrasy kolem textu jsou dílem známého mědiryze J. J. Franka — pochází asi z roku 1700.

Dále jest tam ukázka privileje, již císař Josef Druhý pražskému židu H. M. Jettelesovi uděluje právo lékárny v Praze a ukazuje velikou císařskou pečť.

Při vstupu do druhé místnosti musejní upoutá pozornost návštěvníka především veliký klíč, opatřený dole hvězdou Davidovou se světským kloboukem uprostřed a nesoucí nahore desku s letopočtem 1620, na které nalezá se český lev s fezičnou sekerou. Je to klíč bývalého cechu pražských židovských řezníků, který při slavnostních průvodech býval nošen v čele cechu. Klíč ten upomíná na to, že pražští židovští řezníci bývali strážci bran v židovském městě.

Dále lze viděti krásnou cínouvou místu, opatřenou na dně obrazem domáče večere a na okrajích nápisem hebrejským. Je to misa, jakých užíváno se pravidelně v židovských rodinách při domácí slavnostní večeri v předvečer svátků Pasah macesových, slavených na památku vysvobození Izraelitů z egyptského otroctví tělesného a duševního, a na kterou kladou se při této slavnosti nekvašené chleby — macey. Následující je tam veliká stříbrná koruna, určená za okrasu tory; tora, učení vůbec, pak učení o náboženských předpisech a zásadách věrouky a etiky — totiž ovládati život židů; proto ozdobívá se korunou.

Pak jsou dva stříbrné kalichy po obou stranách a dvě stříbrné skřítky na vonné koření. Kalichů druhu užíváno jest v pátek večer a v předvečer svátků při

žehnáni, jímž sobota a svátek se vítají; podobných pak skřínek používáno při žehnáni v sobotu večer na rozloučenou se sobotou — dnem odpočinku.

JAK VYRÁBĚLO BÝVALÉ RAKOUSKO SPOKŮTÍ

Dne 10. května 1849 pročitla Praha — s pouty reakce na rukou! — Byl nad ní prohlášen poznovu stav obležení!

Dosud ještě žádné větší město v Rakousku nebylo ztrestáno krutým stavem tím tak nevině, jako tenkrát Praha. Octla se v něm jako ve snách, přišla o konstituční svobodu nevědouc zloha proč a zač. Žádných shluků lidu, žádných výtržností, celé město se ukládá v noci z 9. května v obyčejném klidu ke spánku a hle; po půl noci z nenadání oživou ulice vojskem, které vedeno úředníky policejními, vniká do jednotlivých domů a zatýká množství občanů, většinou studujících — po té obšírně dva motto přes Vltavu, jakož i královský hrad a všechny ulice vedoucí, zatím co před hlavní stráží vyvažují se děla, při nichž stojí dělostřelci se zapálenými doutnáky.

„Vysvětlení k této neobyčejné události,“ napsal Havlíček hned 10. května z rána, „nevíme posud žádné, než, že se za posledních dní všeobecně vypravovalo po městě, že prý má vypuknout nějaké povstání.“

Sotva pak vyšly Národní Noviny toho dne, objevila se i na náročné ulici úřední proklamace, podepsaná zemským správcem Meešerem a vojenským velitelem Khevenhullerem, v které se udívá Pražanům oznamovano, že prý mezi nimi existuje „zločinný spolek, který připravuje čin, aby pokoj tohoto města a této země zrušil.“ Ze sousední země (ze Sas) rozšiřuje prý odbojnická strana prohlášení, která veřejně k revoluce vyzývají, ba pokusila se prý i o to, aby vojsko k odpadnutí svédla. K docelení všeobecného pokoje a bezpečnosti i k ohraně každého věrného občana proti návalům zločinné strany uzavřela prý vláda prohlášení nad Prahou a okolím jejím stav válečný, za kteréhož všechny civilní úřady se podřizují úřadu vojenskému, svoboda tisku, svoboda zdravotní se nepřiblíží v Praze a zavazují se náhlý soud, jemuž propadne každý, kdo se urádu nebo strážní protíví, kdo slovem, písemem, nebo skutkem k odporu proti úřadu vzbužovati se suází, kdo při srození neodlejde na rozkaz, aneb kdo e. k. vojsko ku pronevěře svádí.

Havlíček porozuměl na první ráz, že se hlavně jedná o svobodu tisku. Nejdříve jej ale rozoloválo, že přicházíme o svobodu tak posetile.

„Tak se tedy přece dodělala nesmyslná strana toho, z čeho jsme již tolikrát varovali!“ — rozhorlil se v prvního dojmů: „tak jsme zase zbaveni na čas svobod konstitucí, opět v tom stavu, který se nyní skoro v celém Rakousku užívá za vhodný surrogát staré absolutní vlády a ve kterém jsme byli po červnových událostech, jenom že jsme se do něho dostali nyní lačnějším způsobem, bez červnových událostí!“ — „Kazdý rozumný,“ pokračoval, „mohl si dobře pomyslet, že vláda čeká jen na příležitost, aby mohla Prahu dát do stavu vojenského a tak se zbavila nepohodlné opozice, kterou nyní skoro jen Čechové proti ní činiti mohli. Teď vláda velmi lehece dosáhla oučele svého, a kdo jí k tomu pomohl? Slabounká strana několika přemurštěných právních a stran, která v zaslepenosti své o sobě myslí, že jest ona hlavní podporou svobody. Tak se ukázalo opět, to, co my vždy říkáme, že si totiž reakce a destrukce ustavičně do rukou pracují a o svobodu nás připravují.“

Když ale o tom domnělém spiknutí vláda neuveřejňovala žádných bližších zpráv, naopak když zatýkala osoby, které naprosto nebyly žádnými spiklenci a revolucionáři, tu nechal Havlíček, že mu hrozil vojenský soud netoliko známou listu, ale třeba i zničením života, nýbrž psal, jak mu to srdce pravdy a spravedlnosti milovně velelo. Zazvlnil-li do věra ještě onem nešťastným mladíkům, že svou nerozvířivostí dali vláde příležitost ku zavedení stavu obležení v tiché Praze a sami se be i rodiny své lehkovážně do neštěstí vrhli — tož nyní, dovidaje se, kterak celá věc nebyla než cí-

ron, nemožno utopit, odpouštět, v srdeci tům zrazeným blouznivcům, které doháněl k poslednému činu sebeobraný rovněž bouřný plamen výmluvnosti Bakuninovy, jako mráz zoufalé ochablosti povoláných vůdcův liberálně konzervativní strany národní. Za to ale tím trpější vyslovoval své podezření proti Schwarzenberkově vládě, že ona „s radostí nehopila se té příležitosti a záležitosti, kterou jí podala nedozrálá pošetilost, aby tím celou Prahu a skrze obmezení tisku pražského celou zemí českou připravila o konstituční svobodu“ — slovem: že se ministerstvu státního převratu vůbec „více jednalo o stav obležení nežli o spiknutí.“

Opřen o zákon ústavní vyčítal dále, proč je ti, kdož byli v noci na 10. máje proti ústavě zatýkáni, nepostavili se před přirozený a řádný soud, že se s nimi protizákonně jedná a že vůbec celého toho stavu obležení nebylo zapotřebí, poněvadž v celé Praze nebylo ničeho jiného viděti než nejvíce pokoj, a poněvadž „celá ta strana, ku které zatčení náleželi neměla tolik moci, tolik důvěry ba ani tolik schopnosti, aby mohla skutečně povstání způsobiti.“ — „Od toho, co se leckde po hospodách mluví až ke skutečnému činu jest ještě veliký skok a snad by se zde mohlo užítí toho příkladu o dvou vojácích macedonských, kteří byli udáni, že tupili krále Filipa a o spravdlnosti se takto: „Ano, králi, tupili jsme a byli bychom snad snad ještě více tupili, kdyby nám nebylo — víno došlo.“ — „Která vláda ráda a bez potřeby připravuje národy o svobodu, nenaučí nikdy od nich býtí milována a udržet se jen mocí. Že ale moc na věci nevytrvá, třeba nyní ještě postačovala, to víme dobře. Přejí bychom si, aby i ministerstvo naše toho pamětlivo bylo.“

Tak volně troufal si Havlíček mínění své projevovali několik hodin po tom, co byl mu komandující generál Khevenhuller Metsch oznámil, že časopis, který bude ostře psati ihned se poště a redaktor jeho že bude od vojenského soudu potrestán...

„A proto jest nyní každý redaktor trochu podoběn vojenskému fourierovi. Im!“ — zněla od pověd našeho smělého Karla Havlíčka.

Však ještě více osobní odvahu tenkrát nalezl k tomu, vystoupiti proti surovcům, jichž dovolovali si v krusné té době nejen mnozí sprostí vojáci, ale i státní důstojníci proti občanskému pražskému a to pro příčiny nejnepatrnější.

Uváděje případy ty na vědomost ministerstva, neváhal Havlíček 13. května 1849 napsati: „Zachovati pořádek v městě není ještě tolik, jako provozovati janičářství. Není ovšem divu, když voják vida, že celé město jest pokojné a že on přece nepohodnou službou, jako stav obležení žádá, trýzněn jest, velice znevolni a urtoztou svou pak na každém vyjeje, kdo mu do cesty přijde. Ale vinnu toho nenese me my máme právo žádati, aby se netrpělo takové svěvolné urázení pokojných občanů. Aneb chce vláda mermocí jen lid proti sobě popuzovati? — Časy jsou nyní nebezpečné a neobyčejné; kdo ví, co nám přinese každá doba. Pamatuji a to každý a především vláda.“

Neminuly než dva dni a Havlíček zvěděl, jak byl za to v kruzích vojenských nadržován. Dne 14. května před 11. hodinou noční vyšel několik hostů z hospody „u Modré Štiky“, poněvadž jich tamní domácí pán, Nebešký, dle příkazu děle než do 11. hodiny v hospodě strpěti nechtěl. Vyšede na ulici zvolal piveira rozjírající mladici: „Eljen Košut!“ V tu chvíli ale již přiskočili k nim dva setřelci se šikovatelem a počali tasenými šavlemi zle na ně dotírat. Pán Nebešký na ten hřmot užel vraty vyběhl z domu, aby učel co se děje; spatřiv však důstojníky se ševlemi se ohánějící, rychle se obrátil na útěk. Leč důstojníci za ním a jeden z nich zasadil mu šavlí notnou ránu do hlavy, až krev proudem vytřyskla, nanež po činu okázale se prohlásil: „Ich heisse Havlíček und bin Hauptmann bei der 10. Compagnie. Die- sen Spitzbeubannamen von Ihrer Seite werden ki sich schon merken.“

Urážku byl by Karel nás svému junožce snadno odpustil, vždyť si sám se smíchem rád na tom zakládal, kterak požívá v celém městě „chvalné pověsti vybraného

brubána!“ — ale ono hrdinství vůči bezbranným občanům nehodlal míleni „Komisspetru“ darovati.

Ostatně zcela jiná, neskonale větší příhoľa zaměstnávala tehdy mysl Havlíčekovu: Čeho se byl pro svobodu a vše Slovanů rakouských nejvíce obával — ruská intervence stala se skutekem! Odepře její v ministerstvu, hr. Stoukan, byl Schwarzenberkem vyhoděn, vojska cara Mikuláše valila se právě přes Moravu silnými proudy do Uher.

Trpký humior pohrává přemr Havlíčekovým, an dne 20. května 1849 uvazuje v Národních Novinách o rozhodné té události. „Podivně jsou osudy lidské!“ praví: „Proti převaze Slovanů zpouze se nejdle ministerstvo Schwarzenberkovo; všem se raději chtělo podrobiti, jen když Slované nedojdou moci. A ehle! Právě nyní došlo Slovanstvo největšího vlivu v Rakousích a což nejbezohledně, ministerstvo samo musilo o to prositi. Tady mají Němci nyní Panславismu, o kterém se tolik namlavili.“ —

O čtyři dni později píše pak o ruském vojsku: „Ze všech stran dostáváme nejehvalnější zprávy o zduřilém a přívětivém chování se ruských vojáků, zvláště ale důstojníků, ke všemu lidu, vůbec ale ke slovanským spolukmenovcům na Moravě a v Haliči zvláště. A k tomu pocházejí tyto zprávy z nejrozdílnějších stran a od lidí nejrozmánitějšího smýšlení. Ruský voják, jakožto nezkažený Slovan, již sám sebou přívětivý, úslušný, ctitelivý a jemný a k tomu ještě nejprávníjší vojensku kázní zkrátka držený, nedovoluje si nikdy pánovitě a surově vystupovati proti občanským spolukrajanům svým, a ono prozřelké kamašuetví, kterému dává mnohé vojsko — nechee-li právě žádné jménovati — tak rádo čitit civilistům, nepozoruje se dokonce u vojska ruského. V tom ohledu by si mohlo mnoho vojsko dobrý příklad vzít z Rusů, nad množstvem celý svět tak rád rameny křívá, kteří ale jsou nyní patrně nejmočnějším národem.“

Tak znal Havlíček oplácti. Viděl ovšem nejlpe sám, že car Mikuláš a slovanské myšlenka jest dvojí; ale chtěl aspoň vládě, která raději cízí pomoci se dovolala, než aby námi povděcnou býti musela, zkaziti trochu radost šířením vědomí slovanického v chvíli, když bubny ruské rachtotily pod Tatra: „Rusové nejsou barbari, nýbrž lidé dobroumyslní... Poznali jsme v nich bratry veliké matky Slávy... Jsme přátelé a bratři lidu ruského, proto přece ale milujeme konstituční svobodu nade všecko a umíme si jí vážiti,“ dodává v tomto svém článku.

Dp. O. Zlámal zvolen zástupcem Katol. Ameriky pro ústavní konferenci.

V krátké době snad již odeberě se dšst. p. Oldřeh Zlámal na cestu do staré naší vlasti, aby tam pracoval mezi českým klerem a katolíky v duchu, jímž se pone nové ústava československého státu. Ústava tato zajišťovati bude každému, hlavně ovšem katolíckému vyznání, úplnou svobodu a nezávislost, ač církev bude od státu odštělena.

Poněvadž tato změna neobejde se snad bez nesnáží, Národní Svaz Českých Katolíků se rozhodl za daných okolností a nepohodlné na vyšší pokyn, poslat do vlasti muže, souhlasícího s programem nového státu a zároveň seznámého a prozřavého, který rozpláší možné obavy starého a konservat. živlu, jež v Čechách snad zde a onde existuje. Mužem tím zvolen dp. O. Zlámal, farář z Clevelandu, Ohio, horlivý pracovník v osvobozovací akci.

Pokud posláni jeho byl mu naznačeno, spočívati bude v následujícím: Pracovati bude na podrobnostech nového poměru, jaký bude utvořen mezi církví a státem československým a pak osobní svou zkušeností a vlivem svým působiti má na to, aby snad v Čechách nedošlo k možným náboženským sporům a křísni, kterých historie dostí velkého počet vykazuje.

LET POTATOES FIGHT

They Save Wheat. When you eat potatoes don't eat bread.

Share & Share Alike